

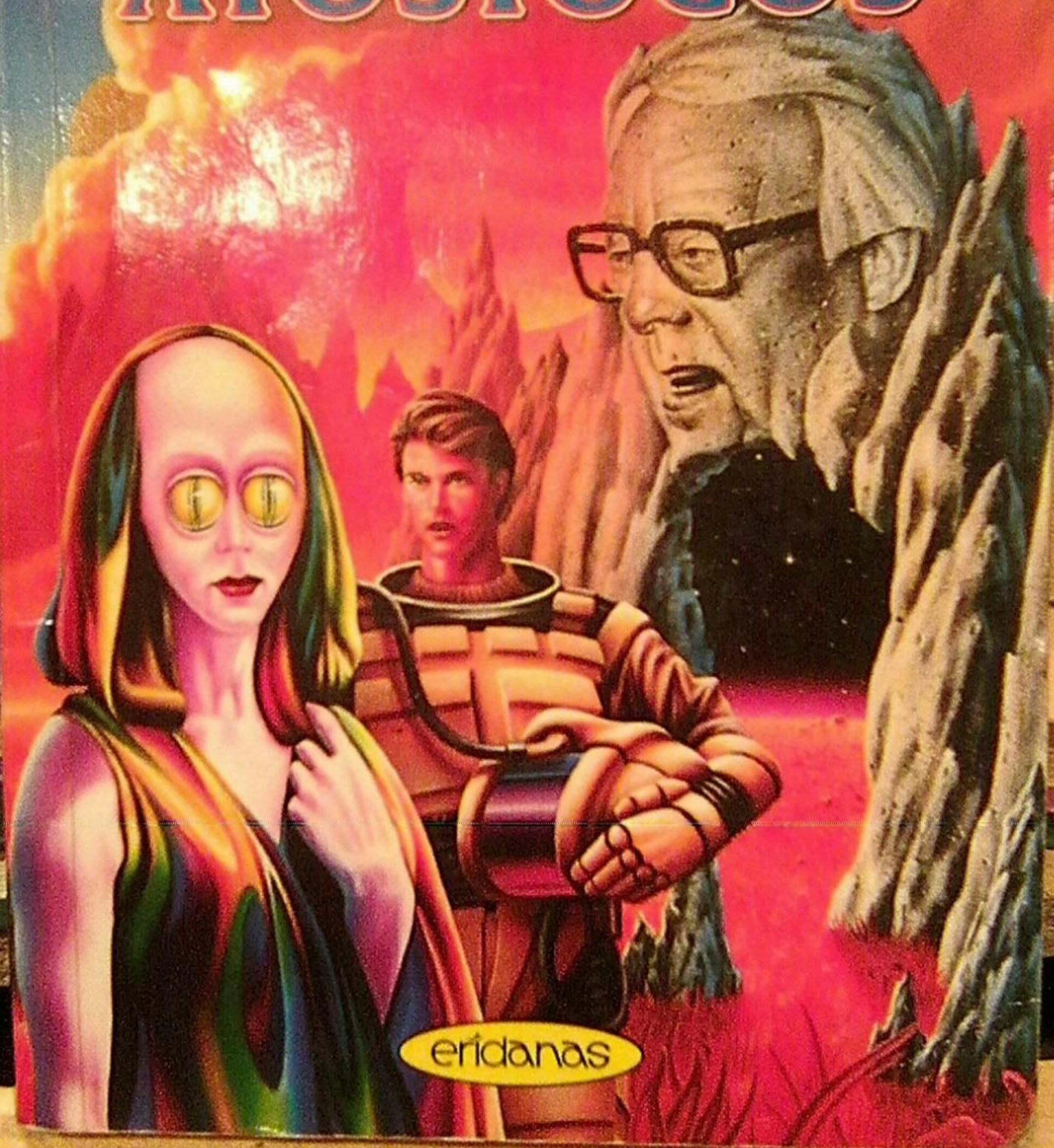
SF

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

78

Ray Bradbury

AMŽINOS
ATOSTOGOS

eridanas

Ray Bradbury

AMŽINOS ATOSTOGOS

Apysakos ir apsakymai

Iš anglų kalbos vertė
ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ
SAULIUS MARTINĖNAS

 eridanas
Kaunas
1997

STEPĖ

- Džordžai, ar galėtum žvilgtelėti į vaikų kambarį?
- Kas nors atsitiko?
- Nežinau...
- Tai kas tuomet?
- Tiesiog žvilgtelėk, ir viskas, arba pakviesk psichologą.
- Kurių galų psichologas turėtų apžiūrinėti vaikų kambarį?
- Pats puikiai žinai, - moteriškė stabelėjo virtuvės vidury, žiūrėdama į dūzgiančią viryklę, verdančią vakarienę keturiems žmonėms.

- Paprasčiausiai vaikų kambarys nebe toks, koks buvo anksčiau.
- Gal tu ir teisi. Ėime kartu.

Jie perėjo savo Laimės Namų priėškambarį. Jų netrikdė jokie pašaliniai garsai - sienos nepraleido triukšmo. Pastato įrengimas atsiėjo trisdešimt tūkstančių dolerių, bet dabar namas rengė, maitino, grojo, dainavo, migdė ir kitaip rūpinosi šeima.

Automatiniai jungikliai pajuto besiartinančius žmones ir įžiebė šviesą vaikų kambarį jiems vos tik įžengus, o priėškambaris taip pat tyliai ir švelniai paskendo prieblandoje.

- Na, - atsiduso Džordžas.

Po jų kojomis čežėjo sausa žolė, dengianti kambario grindis. Trisdešimties pėdų aukščio, keturiasdešimties pėdų ilgio ir tiek pat pločio patalpa kainavo beveik kiek likusi namo dalis, tačiau tada Džordžas pareiškė: "Man nieko negaila vaikams".

Kambarielyje viešpatavo tylą. Aplinkui nesimatė nė gyvos dvasios, keturios sienos plikos ir plokščios. Džordžas ir Lidija Hadliai sustojo aikštelės viduryje. Sienos dūzgdamos tartum ėmė trauktis kristolinėn tolimon; per kelias minutes jose iškilo trimatė Afrikos stepė. Net smulkiausi šapeliai ir akmenėliai, nekalbant jau apie stambesnius gyvūnus ar augalus, atrodė nuostabiai tikri. Lubos pavirto vaiskiu dangumi su negailestingai kepinančia saule. Prakaito lašelis nusirito Džordžo Hadlio antakiu.

- Pasitraukime į pavėsį, - pasiūlė jis. - Tai pernelyg tikra, tačiau aš nematau nieko įtartino.

- Luktelėk minutėlę, - paprašė žmona.

Stepės vidury stovintys du žmonės pajuto vėjelio dvelkimą. O kartu užuodė ir kvapus, sukurtus už sienų paslėptos aparatūros: įkaitusios sausos žolės kvapą, gaivų vandens kvapą, sklindantį nuo žvėrių girdyklos, žvėrių prakaito ir papriką primenantį dulkių kvapą karštame ore. Kambarielys prisipildė garsų: stepė šuoliuojančių antilopių kanopos dunkėjo į velėną, aukštai danguje lyg popierius šlamėjo grifų sparnai. Džordžas pakėlė galvą. Šlapiu nuo prakaito jo veidu nuslinko šešėlis.

- Slykštūs padarai, - apibūdino paukščius Lidija.

- Mm... Grifai...

- Žaizdek, ten liūtai, štai ten, matai? Dabar traukia prie girdeyk-
los. Jie neseniai edė, tik nežinau ką.
- Edėnė auką. - Džordžas Hadlis ranka prisidengė akis nuo sau-
les. - Gal zebra, gal jaunutę žirafaite.
- Tu tuo įsitikinęs? - Jos balsas nuskambėjo kažkaip keistai.
- Ne, jau truputį per velu būti įsitikinusiam, - šyptelėjo jis. - Iš
vargšo gyvūno liko vieni kaulai, o grifai pabaigs kruviną puotą.
- O ar girdejai riksmą? - nelaukta paklausė ji.
- Ne.
- Maždaug prieš minutę.
- Deja, ne.

Liūtai patraukė link jų. Džordžo mintis vėl užvaldė pagarbą ge-
nijai, sukūrusiam šį kambarį. Stebuklas, išpildantis visas svajones
už absurdiškai mažą kainą. Jis turėtų būti kiekvienuose namuose.
Na, kartais neįtikėtinas kruopštumas ir tikslumas gąsdindavo, kai
kada net įvairdamas dieglį pašonėn, bet kiek visa tai suteikdavo
džiaugsmo! Ir ne tik sūnui ar dukrai - tėvai žavedavosi ne mažiau
už vaikus. Paprasčiausiai puiku nors trumpai pakeisti nusibodu-
sį aplinką, tartum surengti nedidelę išvyką į egzotišką šalį - štai
ką sugebėjo kambarys!

Liūtai žingsniavo jau tik per penkiolika pėdų nuo jų. Atrodė,
užtektų ištiesti ranką, kad pajustum pirštus kutenančius kailio še-
rius. Nuo neišivaizduojamo realumo Džordžo ir Lidijos nugaromis
perbėgo šiurpulys. Jie duso nuo dulkėmis persunkto žverių kvap-
po. Šiaudų spalvos plėšrūnų kailis, primenantis rafinuotą prancū-
zišką gobelena, geltona vasaros saulės išdeginta žolė ir liūtai, ži-
kliai girdimas jų kvėpavimas bei mėsos smarvė, sklindanti iš dve-
suojančių, varvančių nasrų. Liūtai žvelgė tiesiai į Džordžą su Lidija
staugingomis žalsvai gelsvomis akimis. Lidija neišlaikė.

- Atsargiai! - suspigo ji.

Liūtai šuoliais pasileido artyn.

Lidija puolė bėgti. Instinkto pastūmėtas, Džordžas šoko jai iš
paskos.

Prieškambaryje, jau už užtrenktų durų, jis juokėsi, o ji verkė.
Abu stovėjo išsigandę vienas kito reakcijos.

- Džordžai!

- Lidija, vargšele, mano mažyte Lidija!

- Jie vos mūsų...

- Sienos, Lidija, nepamiršk. Kristalinės sienos, ir nieko dau-
giau. Sutinku, Afrika labai tikroviška, bet tai ne kas kita kaip ypač
jautrus ir realus trimatis spalvotas filmas, valdomas dirbtinių sme-
genų. Tik garsai, vaizdai ir kvapai, Lidija. Štai, imk nosinę.

- Aš bijau, - ji prisiglaudė prie vyro vis dar tebeverkdamą. - Ar
matei? Ar pajutai? Tai per realu.

- Na, Lidija...

- Tu privalai nebeleisti Peteriui ir Vendei daugiau skaityti apie
Afriką.

- Žinoma, žinoma, - nuramino jis žmoną.

- Pažadai?

- Taip.

- Ir užrakink...

poilsio.

- Juk pamenu,

baudžiau jį, užrak-

inų išliko įmiršio p-

vybės duona ir va-

- Bet jį reikia u-

- Gerai, - Džor-

voje. - Tu per sun-

- Nežinau, neži-

des. Ši tuėtuojau e-

mažai dirbu. Gal pe-

namo ir neišvykus

- Ar tai reiškia,

- Taip, - linktele-

- Skalbti drabuž-

- Taip, - energ-

žvilgsnis.

- Ir tvarkyti nam-

- Taip, taip, taip

- Bet aš maniau,

reikėtų nieko daryti

- Kaip pirštu į da-

- ir žmona, ir mama,

rikos stepei? Ar galiu

nė prausyklė? Ne. Ir

darei baisiai nervinga

- Tikriausiai per d-

- Atrodai taip, lyg

daugiau išgeri popiet,

pat jautiesi čia esąs p-

- Nejaugi? - Jis užsi-

- Ak, Džordžai! - Lie-

ris. - Liūtai neišsigaus

Džordžas atsigręžė

Durys suvirpėjo, ly-

- Žinoma ne, - pati

Jie pietavo dviese -

me miesto gale. Vaikai v-

prasmės laukti. Džordž-

mojo stalą, gaminantį

mechanizmo gilumoje.

- pažadi?
- Taip.
- Ir užrakink kambarį kelioms dienoms. Mano nervai reikalauja poilsio.
- Juk pameni, kaip Peteris į tai reaguoja. Kai prieš mėnesį nubaudžiau jį, užrakindamas kambarį vos keletui valandų, mūsų sūnų išstiko įniršio priepuolis. Vendę taip pat. Tas kambarys - jų gyvybės duona ir vanduo.

- Bet jį reikia užrakinti, kitaip nieko nebus.
- Gerai. - Džordžas nenoriai pasuko raktą didžiulių durų spygoje. - Tu per sunkiai dirbi, pervargsti. Atsipūsk.

- Nežinau, nežinau. - Lidija išsišnypštė nosį ir atsisėdo ant kėdės. Ši tučtuojau ėmė supti ir linguoti ją. - Galbūt aš kaip tik per mažai dirbu. Gal per daug mąstau. Kodėl gi mums neišjungus viso namo ir neišvykus atostogų?

- Ar tai reiškia, kad nori pati kepti kiaušinieneę?

- Taip, - linktelėjo ji.

- Skalbti drabužius?

- Taip, - energingas linktelėjimas ir švelnus užverktų akių žvilgsnis.

- Ir tvarkyti namus?

- Taip, taip, taip!

- Bet aš maniau, jog nusipirkom šį namą būtent todėl, kad nereikėtų nieko daryti?

- Kaip pirštu į dangų! Aš jaučiausi čia lyg svetima. Tas namas - ir žmona, ir mama, o dabar dar ir auklė. Argi aš galiu prilygti Afrikos stepei? Ar galiu nuprausti, išmaudyti vaikus kaip automatinė prausyklė? Ne. Ir ne tik aš. Tu taip pat šiomis dienomis pasidarei baisiai nervingas.

- Tikriausiai per daug rūkau.

- Atrodai taip, lyg nerastum sau vietos. Vis ilgiau rūkai rytais, daugiau išgeri popiet, vis didini migdomųjų dozę vakarais. Tu taip pat jautiesi čia esąs pašalinis.

- Nejaugi? - Jis užsikirto ir pabandė suvokti, kaip yra iš tikrųjų.

- Ak, Džordžai! - Lidijos žvilgsnis pro jį nukrypo į kambario duris. - Liūtai neišsigaus iš ten, tiesa?

Džordžas atsigrėžė.

Durys suvirpėjo, lyg kas būtų jas užgriuvęs iš anapus.

- Žinoma ne, - patikino jis.

Jie pietavo dviese - Vendė ir Peteris linksminosi šventėje kitame miesto gale. Vaikai videofonu perspėjo grįšią vėlai, tad nebuvo prasmės laukti. Džordžas sėdėjo susimąstęs ir sekė akimis valgojo stala, gaminantį patiekalus iš maisto produktų, slypinčių mechanizmo gilumoje.

- O kur pomidorų padažas? - burbtelėjo jis.
- Atsiprašau, - plonu balseliu atsiliepė stalias.
Padažas atsirado akimirksniu.

Ką gi, svarstė Džordžas Hadlis, nepakenka uždaryti kambarį Bent trumpam. Kas per daug, tas nesveika. Akivaizdu, kad vaikai pernešę susižavėjo Afrika. Ta kaitri saulė... Šprandą iki šiol peršau. O liūtai... Ir kraujo kvapas. Stebėtina, kaip kambarys fiksuoja te. lepatiška sklindančias vaikų mintis ir sukuria visus jų troškimus išpildantį pasaulį. Vaikai išgalvojo liūtus - štai liūtai. Vaikai išgalvojo zebraus - štai zebrai. Saulę - saulė. Žirafas - žirafos. Mirtį - ir štai mirtis.

Pastaroji mintis nedavė Džordžui ramybės. Neįsivaizduodamas skonio jis gromuliavo stalo supjaustyta mėsa. Mirtį nešančios mintys. Vendė ir Peteris dar juk per jauni, kad jų galvelėse sukūsti tokie vaizdai. Vis dėlto ne. Žmogus nuo pat gimimo susiduria su mirtimi. Dar gerokai prieš suvokdamas, kas tai yra, jis trokšta ją pažinti. Dvimečiai berniukščiai šaudė žmones iš žaislinių pistolečių.

Bet ši didžiulė, karšta Afrikos stepė ir klaiki mirtis liūto ryklėje. Ir nuolat pasikartojanti...

Džordžas pašoko.

- Kur leki it įgeltas?

Lidijos klausimas liko be atsako. Susirūpinęs Džordžas skubėjo vaikų kambario link. Priešaky švelniai sužibė šviesos, už nugaros jos taip pat tykiai išblėso. Jis įsiklausė. Kažkur toli, už durų, riau-mojo liūtas.

Jis pasuko raktą ir plačiai atlapojo duris. Dar neižengęs vidun, Džordžas vėl išgirdo riksmą ir liūto urzgimą. Netrukus viskas nurimo.

Jis atsidūrė Afrikoj. Kiek kartų atidaręs duris rasdavo Stebuk-ly Šalį, Alisą, Juokingąjį Vėžlį, Aladiną su Magiškuoju Žibintu, li-mintingąjį Kaliausią, Ozo valdovą, Daktarą Dolitlį arba ant labai tikroviško mėnulio strakaliojančią karvę - juokingus fantazijos pa-saulio sutvėrimus. Begalę sykių Pegasas skraidydavo žydrose lubo-se - danguje, sproginėdavo įvairiaspalviai fejerverkai, dainuodavo angliški balsai. Bet šita... šita kepinanti Afrika, ši pragariška kro-nis su joje tūnančiais žudikais. Tikriausiai Lidija teisi. Reikia atit-rūkti nuo tų fantazijų - dešimtmečiai vaikai peržengė ribą. Šiaip gana sveika pamankštinti smegenis, tačiau kai vaiko vaizduotė ne-pajėgia atitrūkti nuo vieno vienintelio paveikslėlio?.. Džordžui toptelėjo, kad liūtus riau-mojant jis girdi jau ištisą mėnesį, o atit-rus jų tvaikas prasiskverbė net iki studijos durų, tačiau, būdamas užsiėmęs, neatkreipė dėmesio.

Džordžas Hadlis stovėjo ant sauso Afrikos žolynų kilimo. Liū-tai pakėlė akis nuo grobio ir įsmeigė žvilgsnius į žmogų. Atviro durys, pro kurias Džordžas lyg paveikslėlį regėjo žmoną, sėdinčią prieškambario prieblandoje ir be didelio noro knaisiojančią pie-tus, buvo vienintelis iliuzijos trūkumas.

- Nešd
Jis kuc
nų žmoga
- Tepas
Stepė
- Nagi,
mandavo
Viskas
- Aladin
Jis griž
- Tas id
visiškai ner
- O jei...
- O jei k
- Jeigu j
kas nors už
liūtus ir me
- Ką gi, p
- Arba ga
- Peteris?
- Jis tikria
- Peteris n
- Kaip deš
- Šiaip ar t
- Sveika, n
Hadliai ats
vomis blizgan
megztukais po
- Pačiu laik
- Mes sotūs
reiškė vaikai, s
stalo.
- Gerai. Eik
Džordžas.
Brolis su se
kita.
- Vaikų kamb
- Apie Afrika
linksmas.
- Nesuprantu
- Mes su man
- Vaikų kamb
ravo Peteris.
- Baik išsisuk
- Aš neprisim
Vendę.
* Intelektu Koefficient

- Nešdinkites! - riktelejo jis liūtamis. Šie nė nepasijudino.
Jis kuo puikliausiai žinojo kambario veikimo principą. Kiekvie-
nā žmogaus mintij sienos kaipmat paversdavo tikrove.

- Tepasirodo Aladinas su savo Žibintu!

- Stepė ir liūtai nė nemanė išnykti.

- Nagi, bjaurus kambary! Aš noriu Aladino! - karštligiškai ko-
mandavo Džordžo smegenys.

Viskas liko, kaip buvę.

- Aladino!!!

Jis grįžo prie pietų stalo.

- Tas idiotiškas kambarys sugedo, - sumurmėjo Džordžas. - Jis
visiškai nereaguoja.

- O jei...

- O jei kas?

- Jeigu jis negali reaguoti? - baugščiai pratarė Lidija. - Gal ten
kas nors užstrigo - juk vaikai ištisas dienas tegalvojo apie Afriką,
liūtus ir medžioklę?

- Ką gi, panašu į tiesą.

- Arba gal Peteris prikišo nagus?

- Peteris?

- Jis tikriausiai prilindo prie aparatūros ir ją pareguliuavo.

- Peteris nieko neišmano apie techniką.

- Kaip dešimtmetis, jis labai protingas. Tas jo IK*.

- Šiaip ar taip...

- Sveika, mama. Sveikas, tėti.

Hadliai atsisuko. Vendė ir Peteris, rausvais skruostukais, mels-
vomis blizgančiomis lyg agatai akutėmis ir ozonu kvėpiančiais
megztukais po kelionės sraigtasparniu, įbėgo pro priekines duris.

- Pačiu laiku. Vakarieniausim kartu, - apsidžiaugė tėvai.

- Mes sotūs nuo avietinių ledų ir bandelių su dešrelėmis, - pa-
reiškė vaikai, susikabinę rankutėmis, - bet pasėdėsime kartu prie
stalo.

- Gerai. Eikškit, papasakosit apie vaikų kambarį, - paragino
Džordžas.

Brolis su seserim mirksėdami pažvelgė į tėvą, po to vienas į
kitą.

- Vaikų kambarį?

- Apie Afriką ir visa kita, - Džordžas mėgino apsimesti esąs
linksmas.

- Nesuprantu, - tarė Peteris.

- Mes su mama ką tik iškylavome Afrikoj, - paaiškino tėvas.

- Vaikų kambary nėra jokios Afrikos, - nekaltu veidu papriešta-
ravo Peteris.

- Baik išsisukinėti, Peteri. Mes juk žinom.

- Aš neprisimenu jokios Afrikos, o tu? - Peteris kreipėsi į
Vendę.

* Intelektu Koeficientas.

- Ne.

- Bek, pažiūrėsi, o grįžusi pasakysi.

Ji padarė, kaip brolio liepta.

- Vende, tuojau pat grįžk! - šūktelėjo Džordžas mergaitei parymui, bet ši jau buvo toli. Kartu su ja lyg jonvabalių pulkas palaužė plaukė šviesos. Džordžas per vėlai prisiminė pamiršęs užrakinti vaikų kambario duris, kai paskutinį kart iš ten išėjo.

- Vende pažiūrės ir grįžusi papasakos, ką matė, - Peteris buvo ramut ramutėlis.

- Man nereikia pasakoti. Aš pats mačiau.

- Aš įsitikinęs, kad tu, tėti, neteisus.

- Ir dar kaip teisus, Peteri. Eime su manim.

Vende juos aplenkė - ji jau buvo čia.

- Ten visiškai ne Afrika, - uždususi pareiškė mergaitė.

- Tuojau pamatysim, - rimtai supyko Džordžas Hadlis. Visa šeima per prieškambarį patraukė durų link.

Rožinio kalno papėdėje kiek akys užmato žaliavo pasakiškas miškas. Netoliese čiurleno linksmas upeliukas, toluomoje kažkokios būtybės skambiais balsais dainavo. Medžio lapijoje slėpėsi žavioji Rima, o jos plaukuose besisupantys margaspalviai drugeliai panėšėjo į didžiules gėlių puokštes.

Afrikos ir liūtų neliko nė pėdsako, tiktai iš nuostabiosios Rimos lūpų plaukė dar nuostabesnė melodija.

Džordžas priblokštas žiūrėjo į pakeistą peizažą.

- Marš į lovą, - liepė jis vaikams.

Šie prasižiojo norėdami prieštarauti.

- Aš pasakiau marš!

Vaikai nupėdino į liftą. Oro srovė vertikaliu koridoriumi juos tarsė rudeninius lapus užnešė iki pat miegamųjų.

Džordžas perėjo laukymę ir kažką pakėlė nuo žemės ten, kur prieš keletą minučių dar ėdė liūtai. Pamažėle jis grįžo pas žmoną.

- Kas ten? - pasidomėjo ji.

- Mano sena piniginė, - jis parodė ją Lidijai. Piniginė tebekrepejo perdžiūvusią žolę ir liūtais. Iš seilių ir kraujo dėmių abių se pusėse buvo akivaizdžiai matyti, kad liūtai ją žiaumojo savo bisiomis iltimis. Džordžas užvėrė ir užrakino duris, keliskart apsiuodamas raktą.

Gerokai po vidurnakčio jis dar nebuvo sudėjęs bluosto, be to jautė, kad žmona taip pat nemiega.

- Tu manai, kad Vende viską pakeitė? - pagaliau ryžosi paklausti ji.

- Žinoma.

- Stepę pavertė mišku, o liūtus - Rima?

- Taip.

st...
vai...
rys...
-
giau...
-
bas...
- S...
pukau...
- K...
kia elg...
nubaus...
da nori...
pagede...
- Jie...
Niujorka...
- Aš j...
- Vis o...
sio...
- Mana...
toj ryte ir...
- Bet te...
- Jaučiu...
nes tą akim...
nės šaukė k...
- Vendės...
Džordžas...
- Ne, - ats...
- Riksmi...
- Tikrai?...
- Taip, net...
Nepaisant...
dija dar ištisą...
čių kvapas...

- Tėti...
- Ką?
Peteris stovėjo...
akis...
- Tu juk neket...
- Tai priklausys...
- Kokių?

- Bet kodėl?

- Iš kurgi aš galiu žinoti. Tačiau kambarys liks užrakintas, kol sužinosiu.

- O kaip ten atsidūrė tavo pinigė?

- Neįsivaizduoju, - atkirto jis. - Aš jau imu gailėtis, kad įrengėm vaikams tą kambarį. Jei vaikai iš prigimimo nervingi, tai kambarys...

- Turėtų padėti jiems atsikratyti neurozės pačiu nekenksmingiausiu būdu.

- Pradedu tuo abejoti, - bereikšmis jo žvilgsnis klaidžiojo po lubas.

- Suteikėm vaikams viską, ko jie troško. O kuo atsilygina? Slapukauja, neklauso.

- kažkas yra pasakęs, kad vaikai - tarsi papuošalai, su jais reikia elgtis švelniai ir atsargiai. Mes niekada nepakėlėm rankos juos nubausti. Dabar jie nepakenčiami - tebūnie. Pareina ir išeina, kada nori, visa savo povyza byloja, kad vaikai ne jie, o mes. Jie labai pagėdę, bet, deja, ir mes ne geresni.

- Jie keistai elgiasi nuo tada, kai tu uždraudei keliauti raketa į Niujorką.

- Aš juk paaiškinau, kad jie dar per maži.

- Vis dėlto nuo tos dienos jie beveik nebekreipia į mus dėmesio.

- Manau, geriausia bus paprašyti Deividą Makliną atvažiuoti rytoj ryte ir paklausti jo nuomonės apie Afriką.

- Bet ten juk nebe Afrika, o Žaliųjų Rūmų šalis su Rima.

- Jaučiu, kad iki rytdienos vėl bus Afrika. - Pokalbis nutrūko, nes tą akimirką pasigirdo riksmas. Po jo sekė dar vienas. Du žmonės šaukė kažkur apačioje. Suriaumojo liūtas.

- Vendės ir Peterio nėra miegamuosiuose, - išblyško Lidija.

Džordžas gulėjo susijaudinęs ir išsigandęs.

- Ne, - atsiliepė jis, - jie įlindo į vaikų kambarį.

- Riksmi man pasirodė pažįstami, lyg kažkur girdėti.

- Tikrai?

- Taip, netgi labai pažįstami.

Nepaisant visų juos migdančios lovos pastangų, Džordžas ir Lidija dar ištįsą valandą nesumerkė akių. Ore tvyrojo specifinis kačių kvapas.

- Tėti...

- Ką?

Peteris stovėjo nuleidęs galvą. Jis niekada nežiūrėjo tėvams į akis.

- Tu juk neketini užrakinti kambario?

- Tai priklausys nuo aplinkybių.

- Kokių?

- Tavo ir sesers elgesio. Jei Afrikos vietą užims, na, tarkim, Švedija... ar Danija, arba Kinija...

- Aš maniau, kad galime žaisti, kaip norime.

- Žinoma, bet privalote jausti ribas.

- Kuo tau neįtiko Afrika, tėti?

- A, tai dabar prisipažįsti, kad Afrika - tavo vaizduotės vaizdas?

- Aš noriu, kad neužrakintum kambario, - šaltai atremė Peteris.

- Niekada.

- Tiesą pasakius, mes ruošiamės koki mėnesį visiškai išjungti namą ir apsieiti be jo. Patys rūpinsimės savimi ir vienas kitu.

- Slykščiai skamba! Kodėl turėčiau rištis batus pats, užuot leides tai padaryti batų rīstuvui? Pats valytis dantis, šukuotis ir maudytis?

- Būtų linksma kurį laiką taip pagyventi, ar ne?

- Ne, būtų bjauru. Man nepatiko, kad tu praeitą mėnesį atėmė iš manęs įrenginį paveikslams piešti.

- Aš norėjau, kad išmoktum piešti pats, sūnau.

- Man pakanka matyti, girdėti ir uosti. Ką gi dar veikti?

- Gerai... gali žaisti Afrikoj.

- Ar išjungsi namą greitu laiku?

- Nuspręsim.

- Nepatarčiau spręsti, tėti.

- Nedrįsk grasinti tėvui!

- Šaunu, - Peteris nuskuodė į vaikų kambarį.

- Ar laiku atvykau? - pasidomėjo Deividas Maklinas.

- Pusryčiausi kartu? - pakvietė Džordžas.

- Ne, dėkui, aš jau pavalgiau. Kokia bėda ištiko?

- Deividai, tu esi psichologas.

- Na, aš taip manau.

- Puiku. Tokiu atveju gal teiktumeis apžiūrėti vaikų kambarį? Kai prieš metus užmetei į jį akį, ar nepastebėjai nieko įtartino?

- Nepasakyčiau. Šiek tiek prievartos, polinkis į paranoją, būdingas vaikams, - jie dažniausiai būna įsitikinę, kad tėvai kišasi į jų asmeninį gyvenimą, - bet daugiau niekas nepatraukė mano dėmesio.

- Aš užrakinau vaikų kambarį, - pasakojo Džordžas, eidamas prieškambariu, - bet naktį vaikai vis tiek į jį įlindo. Aš neišsariau jų, nes norėjau, kad pamatytum, kas ten vyksta...

Iš vaikų kambario atsklido kraupus klyksmas.

- Štai, vėl, - tarė Džordžas. - Ką tu pasakysi?

Jie žengė į kambarį ir vos nesusidūrė kaktomuša su vaikais.

Riksmų nebesigirdėjo. Liūtai pradėjo savo kruviną puotą.

- Vaikai, bėkit iš čia, - paliepė Džordžas. - Ne, ne, nekeiskit pavykslo mintyse. Tegul sienos lieka, kokios yra dabar. Bėkit!

Vai

neapsa

- Ka

lyg ma

galingu

- Ka

rinėdar

- Me

- Aš

- Ve

- Kl

tais. Ma

bai mig

Aš pap

neapga

ti: išmo

vedžio

- Ne

- De

suaugu

liktus p

stimuliac

- O a

- Aš

jie tam

- Ne

- Kas

- Ats

damas k

ten kele

- Šit

- Ką

- Da

sokie ki

kambar

jūsų va

jiems - i

dytojai.

kambar

pykanta

venimą

šes savo

staiga n

Nebežin

lu - išju

bet jau

rają pus

vaikams išėjus vyrai sušūro į laikus. Žuerys sumoję būreliai, su neapsakomu pasigardžiuoimu ede.

- Kad aš žinočiau, ką jie ryja, - balso manė Džordžas. - Kartais lyg matau kažką, bet labai neaiškiai. Kaip manai, įtagu atsineščiau galingus žiūronus?

- Kažin, - sausiai nusijuokė Devidas Malkinas. Jis prasisuko, tyrinėdamas visas keturias sienas. - Ar seniai taip?

- Mėnesį, gal truputį ilgiau.

- Aš tiesiog jaučiu, kad čia kažkas negerai.

- Velniop pojūčius, man reikia faktų.

- Klausyk, Džordžai, psichologija neturi nieko bendro su faktais. Mano profesijos žmonės susiduria tik su jausmais, ir dar labai miglotais. O tai, kas vyksta čia, atrodo, patiekia manim, keistai. Aš paprastai užuodžiu nelaimę, ir šis instinktas manęs niekad neapgavo, o dabar tikiu juo labiau negu bet kada. Leisk tau patarti: išmontuok tą prakeiktą kambarį, o vaikus bent metus kasdien vedžiuok pas mane.

- Nejau iš tiesų taip blogai?

- Deja, aš beveik įsitikinęs. Be kita ko, tokie kambariai skirti ir suaugusiems, kad šie galėtų tyrinėti vaikų vaizduotės ant sienų paliktus pėdsakus, o šiuo atveju kambarys tapo destruktivių minčių stimulatoriumi, užuot slopinęs jas.

- O anksčiau šito nepastebėjai?

- Aš tik pastebėjau, kad išpaikiniai vaikus labiau, nei galima, ir jie tampa vis piktesni ir agresyvesni, tačiau nesuprantu kodėl.

- Neleidau jiems vykti į Niujorką.

- Kas dar?

- Atsikračiau kelių automatų namuose, o prieš mėnesį užrakindamas kambarį priverčiau juos daryti namų darbus. Neleidau jų ten keletą dienų, kad įsitikintų, jog kalbėjau rimtai.

- Šit kaip!

- Ką tai turėtų reikšti?

- Daug ką. Vietoj mylimo Kalėdų Senelio vaikams brukami visokie kitokie herojai. Bet mūsų atžalos trokšta Kalėdų Senelio, o kambarys leidžia įgyvendinti norus ir svajones. Namas užkariavo jūsų vaikų širdis, išstūmė meilę tau ir tavo žmonai. Kambarys jiems - ir tėvas, ir motina, ir dar kur kas svarbesnis nei tikrieji gimdytojai. Tad visiškai nenuostabu, kad jums panorėjus užrakinti kambarį, vaikai pratrūko pykčiu. Nejaugi jūs šito nejaučiate!? Neapykanta alsuoja dangus, saulė spinduliuoja ją! Džordžai, keisk gyvenimą iš pagrindų. Deja, tu ne pirmas ir ne paskutinis, prikimšęs savo kasdienybę pražūtingos technikos. Pripažink, jei kas nors staiga nutiktų virtuvei, tu jau nesugebetum pasigaminti valgio. Nebežinotum net, kaip išsivirti kiaušinį. Atsitokėk, kol dar nevelu - išjunk viską, pradėk gyvenimą iš naujo. Žinoma, reikės laiko, bet jau po metų ar pusantų vaikai neatpažįstamai pasikeis į gerąją pusę.

- Ar nepagalvojai, kad, norėdami jiems gero, galime pakenkti?

Ar nebus tai per staigu ir netikėta?

- Jie jau dabar iki ausų įklimpę į šitą mėšlą. Nenorėčiau, kad ir toliau šitai tęstųsi.

Kruvina liūtų puota artėjo prie pabaigos.

Žvėrys stovėjo proskynos pakrašty, sekdamis akimis du vyrus.
- Jaučiuosi, lyg jie medžiotų mane, - tarė Maklinas. - Nešdina mės. Šie prakeikti kambariai niekuomet manęs nežavėjo, o tik nervino.

- O liūtai atrodo tarsi gyvi, - krūptelėjo Hadlis. - Tikiuosi, kad jie...

- Ką?

- Kad jie negali tapti iš tikrųjų gyvi?

- Dar ką išsigalvosi?

- Aparatūros defektas, gedimas?

- Ne.

Jie pasuko link durų.

- Įsivaizduoju, kad kambariui nepatiks būti išjungtam, - vėl prabilo Džordžas.

- Kam gi patinka mirti?

- Įdomu, ar jis manęs už tai nekenčia?

- Na, šiandien virš tavo namo kybo paranojos debesys, - pastebėjo Deividas Maklinas. - Ją beveik galima pačiupinėti. O!... - Jis pakėlė nuo žemės kruviną šaliką. - Tavo?

- Ne, - Džordžo veidas atrodė iškaltas iš pilko akmens. - Lidijos.

Jie kartu nuėjo prie pulto ir pasuko jungiklį. Kambarys pavirto negyvos technikos krūva.

Vaikus pagavo isterija - jie rėkė, bėgiojo, keikėsi, daužė baldus ir mėtė žemėn, kas pakliuvo po ranka.

- Jūs neturite teisės taip elgtis su mūsų kambariu, neturite teisės!

- Nurimkit, vaikai.

Liedami ašaras Vendė ir Peteris sugriuvo ant sofos.

- Džordžai, - užtarė vaikus Lidija, - įjunk kambarį dar minutėlei. Juk viskas taip staiga...

- Jokiu būdu.

- Tai žiauru.

- Lidija, kambarys išjungtas, ir aš nesiruošiu persigalvoti. Be to, neilgai trukus kojas užvers ir visas prakeiktas namas. Kuo aiškiau matau netvarką, vyraujančią mūsų gyvenime, tuo labiau man nuo jos darosi bloga. Mes per ilgai taikstėmės su mechanikos ir elektronikos viešpatavimu. Suprask, mums būtinas gaivaus oro gūrkšnės!

Jis vaikštinėjo po namus, išjunginėdamas kalbančius laikrodžius, virykles, šildytuvus, batų blizgintuvus ir varstytuvus, prausyklas ir valyklas, masažuoklius ir kitas mašinas, pasipainiojusias šalia.

Namas

šinos virpt

elektronin

- Neleis

lyg tikėdam

čiui žudyti

- Įžeidi

- Kad tu

- Taip, i

žuoklius ir

Peteris,

mone, ir ve

- Nors m

- maldavo v

- Na, Dž

kio?

- Gerai,

minutę, o p

- Tėveli

miesi pabu

- Ir važiu

važiuos po

iki aerouos

tik vieną m

Žmona

srovės, Dž

Tarpdury p

- Ir aš ne

- Tu pal

- Juk ne

ka. Ką jie te

- Šiaip a

viso čia apsi

marą?

- Išdidur

- Manau,

visi pabaiso

- Tėveli,

išgąščio kug

Tėvai pa

- Vende!

Jie pakro

rusi, tik liūt

- Peteri,

Durys su

- Vende!

Džordžas

Namas tapo panašus į lavoninę. Joks laukiančios įsakymo mašinos virptelejimas nesudrumstė tyrančios tylos - visur viešpatavo elektroninė mirtis.

- Neleiskit jam taip elgtis! - Klykė Peteris, užvertęs galvą į lubas, lyg tikėdamasis, kad namas, vaikų kambarys jį išgirs. - Neleiskit tėčiui žudyti! - Jis atsisuko į tėvą. - O, kaip aš tavęs nekenčiu!

- Įžeidinėjimais nieko nepasieksi.

- Kad tu kur nudvėstum!

- Taip, iki šiol buvom mirę, o dabar pradėsime gyventi. Masažuoklius ir valyklas iškeisim į tikrą gyvenimą.

Peteris, matyt, nusprendė, kad ašaros - veiksmingiausia priemonė, ir vėl prisijungė prie teberaudančios Vendės.

- Nors minutėlę, tik vieną minutėlę leiskit mus į vaikų kambarį!

- maldavo vaikai.

- Na, Džordžai, - nedrąsiai pritarė jiems žmona. - Kas gi čia tokio?

- Gerai, gerai, tik užsikimškite, nevarykit manęs iš proto! Lygiai minutę, o po to išjungsiu visiems laikams.

- Tėveli, tėveli, tėveli! - pašoko iš džiaugsmo vaikai, šypsodamiesi paburkusiais, šlapiais veidais.

- Ir važiuosim atostogauti, - tęsė tėvas. - Deividas Maklinas atvažiuos po pusvalandžio ir padės mums išsikraustyti bei nuvykti iki aerouosto. Einu persirengsiu, o tu, Lidija, įjunk kambarį, bet tik vieną minutę, ne ilgiau.

Žmona su linksmi čiauškančiais vaikais nuėjo. Nešamas oro srovės, Džordžas užkilo į antrą aukštą ir ėmė rinktis drabužius. Tarpdury pasirodė Lidija.

- Ir aš noriu kuo greičiau išvažiuoti, - atsiduso ji.

- Tu palikai vaikus kambarį?

- Juk ne tau vienam reikia persirengti. Kokia gi šlykšti ta Afrika. Ką jie ten randa įdomaus?

- Šiaip ar taip, netrukus būsime pakeliui į Ajovą. Kaip mes iš viso čia apsigyvenom? Viešpatie, kas paskatino mus nusipirkti košmarą?

- Išdidumas, kvailumas, pinigai.

- Manau, pats laikas leistis žemyn - vaikai ir taip per daug žaivisi pabaisomis...

- Tėveli, mamyte, greičiau, greičiau! - staiga iš apačios atsklido išgąščio kupinas vaikų šauksmas.

Tėvai puolė žemyn. Prieangy vaikų nesimatė.

- Vende! Peteri!

Jie paknopstom įbėgo į vaikų kambarį. Stepė atrodė lyg išmirusi, tik liūtai lyg kažko lūkuriavo, žiūrėdami į juos.

- Peteri, Vende.

Durys su triukšmu užsitrenkė.

- Vende! Peteri!

Džordžas su Lidija apsisuko ir metėsi prie durų.

- Atidarykit! - reikė Džordžas, iš visų jėgų plėsdamas rankena.
- Velnias! Jie užrakino jas iš kitos pusės! Peteri! - jis kumščiais plie-
ke duris. - Atidarykit!

- Neleisim išjungti kambario ir namo, - pasiekė Džordžo ausis
Peterio balsas iš anapus.

Džordžas su žmona tebedaužė duris.

- Užteks kvailai juokauti, vaikai! Metas keliauti. Bet kurią aki-
mirką gali ateiti ponas Maklinas...

Jų žodžius nutraukė šiugždesys.

Iš trijų pusių, žingsniuodami per sausą pageltusią stepės žolę,
urgzdami artinosi liūtai. Retkarčiais jie praverdavo nasrus ir nus-
kardėdavo duslus riaumojimas.

Liūtai.

Džordžas metė žvilgsnį į žmoną. Hadliai atsigrėžė į sėlinančius
puolimui pasirengusius liūtus. Iš Džordžo ir Lidijos lūpų išsprū-
do nevalingas riksmas. Staiga abu suprato, kodėl anksčiau girdė-
tas klyksmas atrode toks pažįstamas.

- Štai ir aš, - ant vaikų kambario slenksčio stovėjo Deividas
Maklinas. - A, sveiki.

Jis spoksojo į laukymės vidury sėdinčius vaikus, valgančius
lengvus priešpiečius. Už jų saulės spinduliuose raibuliavo žvėrių
girdykla, karštas oras mirgėjo virš įkaitusios stepės. Deividą išpylė
prakaitas.

- Kur tėvai?

Vaikai pakėlė akis ir nusišypsojo.

- Jie tuoj ateis.

- Gerai, laikas vykti.

Deivido žvilgsnis užkliuvo už tolimoje besipešančių liūtų. Žvė-
rys greit nurimo ir patraukė esti į medžio pavėsį. Maklinas pris-
merkė ir ranka užsidengė akis nuo saulės. Liūtai pasisotino ir pa-
suko prie girdyklos.

Šešėlis uždengė Deivido veidą. Po to dar vienas. Ir dar. Grifai
suko ratus, leisdami žemyn.

- Ar nenorėtumėt arbatos? - tyloje paklausė Vendė.

Vertė
Saulius MARTINĖNAS

Tai
šiaurine
kų, kad
miesteli
nelytėtu
Ir daug
duo. Ir
važinėti
ar susiū
bė...

Bern
Ir bu
Ir vis
Ir m
Bet
Nakt
Visu
šūksnia
Vien
laukuj
Ten
slampi
Ton
jas šjva
sų Šver
juodo
kavo iš
virtuvi
moliūg
Šūb
džiugi
bern